

ВПЛИВ ДЕРЖАВНИХ ОБЛІГАЦІЙ НА СТАБІЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Тригубченко Антон Вікторович

аспірант

Інституту права та суспільних відносин

Відкритого міжнародного університету

розвитку людини «Україна»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7605-1603>

В контексті постійно мінливої глобальної економіки, роль державних облігацій як ключового інструменту фінансової політики та стабілізації національної економіки набуває особливої актуальності. Державні облігації, які є формою боргових зобов'язань урядів, відіграють критичну роль у фінансуванні публічних витрат, управлінні грошовою масою, та впливають на загальну економічну стабільність країни та її кредитний рейтинг.

Державні облігації є цінними паперами, що випускаються урядом з метою залучення коштів на фінансування державних витрат. Ці облігації представляють собою боргові зобов'язання уряду перед інвесторами, що гарантують повернення вкладених коштів з певним відсотком [1].

Залежно від термінів погашення, виплати відсотків, та інших умов, державні облігації можна класифікувати на кілька типів, таких як короткострокові та довгострокові облігації, фіксовані та змінні відсоткові ставки. Історія державних облігацій налічує кілька століть. Облігації еволюціонували від простої форми позики у середньовіччі до рівня складних фінансових інструментів в сучасній економіці. Різні країни використовували державні облігації для фінансування великих проектів, військових потреб, або для управління державним боргом. Класична економічна теорія, наприклад, розглядає державні облігації як засіб фінансування дефіциту бюджету, тоді як кейнсіанський підхід вбачає в них інструмент для стимулювання економічного зростання в періоди рецесії.

Сучасні теорії звертають увагу на вплив державних облігацій на грошову політику, інфляцію, та кредитні рейтинги. Такий теоретичний аналіз допомагає зрозуміти, як різні аспекти державних облігацій впливають на економічну стабільність та розвиток. Випуск державних облігацій безпосередньо впливає на кількість грошової маси в обігу. Коли уряд випускає облігації, він залучає капітал, який потім використовується для фінансування державних витрат [2]. Це може призводити до збільшення грошової маси, якщо фінансування витрат

здійснюється за рахунок створення нових грошей. Такий процес може сприяти підвищенню інфляції, особливо якщо зростання грошової маси не супроводжується відповідним зростанням виробництва товарів та послуг.

Державні облігації є ключовим інструментом для фінансування бюджетного дефіциту. Цей механізм дозволяє урядам забезпечувати стабільне фінансування необхідних програм та проектів, незалежно від поточних податкових надходжень. Водночас, надмірне зловживання фінансуванням за рахунок випуску боргових цінних паперів, зокрема державних облігацій, може призвести до збільшення державного боргу, що ставить під загрозу довгострокову економічну стабільність країни [3]. Ринок державних облігацій тісно пов'язаний з кредитним рейтингом країни. Кредитний рейтинг відображає здатність країни обслуговувати свій борг, і він впливає на вартість запозичення на міжнародних ринках. Високий кредитний рейтинг знижує вартість позики для країни, забезпечуючи більш вигідні умови випуску державних облігацій [4]. Навпаки, низький кредитний рейтинг може збільшувати вартість позики, роблячи фінансування через державні облігації менш привабливим та більш ризикованим для інвесторів. Взаємодія між ринком державних облігацій та кредитним рейтингом відіграє важливу роль у забезпеченні економічної стабільності та довіри інвесторів.

В якості успішного кейсу можна взяти приклад того, як у відповідь на фінансову кризу 2014–2015 років, уряд України випустив серію довгострокових державних облігацій. Цей крок був спрямований на залучення іноземних інвестицій та стабілізацію національної валюти [5]. В результаті, було залучено значні інвестиції, що допомогло стабілізувати гривню та знизити інфляцію. Також пандемія COVID-19 спричинила значні виклики для української економіки, включаючи спад ВВП та зниження доходів. У відповідь на це, уряд збільшив випуск державних облігацій для фінансування антикризових заходів [6]. Це призвело до збільшення державного боргу, але водночас забезпечило необхідне фінансування для підтримки економіки. Однак, під час глобальної фінансової кризи 2008 року, уряд спробував випустити короткострокові державні облігації з високими відсотковими ставками. Однак, через високий рівень ризику та нестабільність економіки, ці облігації не знайшли значного попиту серед інвесторів, що призвело до недостатності коштів для подолання кризи.

Таким чином, випуск державних облігацій, при правильному використанні цього механізму, може стати важливим інструментом для приваблення інвестицій та стимулювання економічного зростання, особливо у контексті інтеграції України в європейські фінансові ринки. Для цього уряду необхідно використовувати державні облігації як частину збалансованої боргової стратегії, з увагою до стійкості

державних фінансів та з метою забезпечення довгострокового економічного зростання.

Список використаних джерел:

1. Мишкін Ф.С. Економічна теорія грошей, банківської справи і фінансових ринків. 1998. С. 378–379.
2. Манкью Н.Г. Макроекономіка. 1994. 416 с.
3. Everything You Need to Know About the Bond Market. URL: <https://www.fool.com/investing/how-to-invest/bonds/bond-market/>
4. Ukrainian bonds erase losses; EM dollar credit fragile. URL: <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/mi/research-analysis/20112015-Credit-Ukrainian-bonds-erase-losses-EM-dollar-credit-fragile.html>
5. Bond ratings. URL: <https://www.fidelity.com/learning-center/investment-products/fixed-income-bonds/bond-ratings>
6. Ватаманюк-Зелінська У.З. Функціонування в Україні ринку державних облігацій внутрішньої позики. *Економіка та суспільство*. 2021. № 30. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/616-Tekst-statti-590-1-10-20210928.pdf>